

Cultuursensitief werken met het Culturele Interview

Docent: dr. Cor Hoffer (cultureel antropoloog en socioloog), als trainer en docent opgenomen in het Centraal Register Kort Beroeps Onderwijs (CRKBO).

Inleiding

In de huidige Nederlandse samenleving krijgen zorgprofessionals in toenemende mate te maken met cliënten, die een andere culturele en/of levensbeschouwelijke achtergrond hebben dan zichzelf. Dat betekent in de praktijk dat zij kennis maken met voor hen onbekende opvattingen over ziekten en beperkingen, manieren om hulp te zoeken en visies op leven en dood. Tevens kunnen opvoedings- en levensstijlen en daarbij passende opvattingen over het dagelijks functioneren van cliënten anders zijn dan zorgverleners gewend zijn. De vraag rijst hoe zorgprofessionals hier passend op kunnen reageren en op welke wijze zij hierover met cliënten en hun familie kunnen communiceren.

Door zijn opleiding en zijn loopbaan als sociaalwetenschappelijk onderzoeker en trainer heeft Cor Hoffer op het terrein van cultuursensitief werken de nodige kennis en ervaring opgedaan. Het centrale uitgangspunt in zijn werk is dat alleen kennis van specifieke culturele achtergronden niet volstaat voor een adequate communicatie tussen zorgprofessional en cliënt. Belangrijker is volgens hem de individuele cliënt te leren kennen in zijn of haar specifieke sociaaleconomische, culturele en levensbeschouwelijke context.

Doel en opzet

Het doel van deze workshop is tweeledig. Ten eerste zal met de deelnemers worden besproken welke invloed cultuur heeft op hun werk. Ten tweede worden praktische tips gegeven hoe zij daar in de praktijk mee om kunnen gaan. In dit verband wordt het Culturele Interview geïntroduceerd. Dit is een praktisch middel om vanuit de boven beschreven benadering te werken. Hoewel het oorspronkelijk in de GGZ is ontwikkeld en ingezet, wordt het Culturele Interview inmiddels ook succesvol in andere zorgsectoren als de huisartsenzorg en de revalidatiezorg gebruikt.

Doelgroep

Eerstelijnspsychologen, GZ-psychologen, psychotherapeuten, psychiaters, sociaal psychiatrisch verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten, huisartsen, maatschappelijk werkers, POH's GGZ, wijkverpleegkundigen.

Competenties en leerdoelen:

- verkrijgen van inzicht in hetgeen een cultuursensitieve benadering in de praktijk inhoudt;
- verkrijgen van inzicht in de leefwereld van cliënten met een andere culturele en levensbeschouwelijke achtergrond en de invloed daarvan op ziekteopvattingen en hulpzoekgedrag;
- verkrijgen van inzicht in de eigen cultuur en de betekenis daarvan voor het contact met cultureel anderen (ofwel culturele en levensbeschouwelijke zelfreflectie);
- aanleren van vaardigheden om voorgaande inzichten toe te passen in de eigen werksituatie.

Werkwijze

- bespreking van eigen ervaringen en casuïstiek van de deelnemers;
- korte beschouwing over migratie en de medische gevolgen daarvan;
- interactieve lezing over de inhoud en invloed van begrippen als cultuur en levensbeschouwing in de gezondheidszorg;
- beschrijving van cultureel bepaalde ziekteopvattingen en specifiek hulpzoekgedrag;
- illustratie en bespreking van ziekteopvattingen aan de hand van dvd-fragmenten;
- bespreking van verschillende (cultureel bepaalde) opvattingen over de verhouding tussen lichaam en geest (met aandacht voor onder meer somatisatie en externalisatie);
- beschouwing over diversiteit in opvoedingsstijlen en identiteitsvorming bij migrantenjongeren;
- uitleg van en oefening met het Culturele Interview.

Om de workshop zinvol te laten aansluiten bij de praktijk van de deelnemers wordt uitdrukkelijk gevraagd om vooraf vragen en casuïstiek te mailen.

Aanbevolen literatuur

Vertelt u mij eens iets meer... Cultuursensitief werken in gezondheidszorg en welzijnswerk

Cor Hoffer, 2016. Uitgeverij: SWP.